

Формування системи індикаторів сталого розвитку для оцінювання біосоціальної економіки

С. М. ФЕДИНА¹

У роботі проведено порівняння найчастіше використовуваних методик оцінки рівня сталого розвитку. Досліджено системи індикаторів сталого розвитку для оцінки окремих його сфер (зокрема економічної, екологічної та соціальної), а також проаналізовано агреговані індекси, призначені для комплексної оцінки розвитку як на макрорівні, так і на рівні конкретних окремих територіальних одиниць. За кожною методикою було наведено структуру системи індексів з їх розбиттям на сфери та блоки/категорії, було визначено основні недоліки кожної з методик. Серед розглянутих методик наступні: методика, запропонована Глобальним біопактом, Світовим банком, системи індикаторів, що містяться у Стратегії зеленого зростання ОЕСР та ін. Щодо агрегованих індексів, то в роботі проведено структурний аналіз та досліджено інформаційне наповнення таких показників: Індекс соціального прогресу, Індекс екологічної ефективності, Глобальний індекс адаптації до кліматичних змін та Індекс людського розвитку. Перелічені системи індикаторів та індекси використовуються на глобальному рівні, їх використання для України потребує адаптації. Пристосування подібних методик до українських реалій було показано на основі системи індикаторів цілей сталого розвитку (ЦСР). Кожна ціль має ряд завдань, виконання яких необхідне для її досягнення. До кожного завдання відповідно пропонуються кілька індикаторів для оцінки рівня їх виконання, їхній аналіз показав, що для України для індикаторів за більшістю ЦСР не визначено метадані. У приведених методиках майже не представлено індикатори для оцінки біоекономічного напрямку (за винятком біорізноманіття), тому розробка моделі оцінки біосоціальної економіки потребує включення показників, що характеризуватимуть рівень використання біоресурсів, біотехнології та біоенергетику.

Ключові слова: індекс, індикатор, сталий розвиток, біосоціальна економіка, біоекономіка, біорізноманіття, ціль сталого розвитку.

УДК 330.366:502.131.1:60(477)

JEL код: O13

Вступ. З моменту саміту в Ріо у 1992 році, на якому було визначено основні цілі сталого розвитку (СР), було здійснено багато ініціатив щодо сприяння сталому розвитку та вимірюванню прогресу на його шляху, проте не було знайдено міжнародного консенсусу щодо понять, теорій та методологій використання індикаторів сталого розвитку. Існує велика кількість різних індикаторів для оцінки економічних, соціальних та екологічних питань, при чому досвід використання таких індикаторів існує як на національному, так і на регіональному рівнях. З огляду на ріст біоекономіки, збільшення інтересу до біомаси, зростання частки біоенергетики та використання біопалива потреба в стандартах, що стосуються питань сталого розвитку, стає все очевиднішою.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженню методів оцінки сталого розвитку присвячено ряд наукових досліджень вчених, зокрема Р. А. Діаз-Чавес,

¹ Федина Світлана Миколаївна, аспірантка кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування Сумського державного університету;

© С. М. Федина, 2019.

<https://doi.org/10.21272/mer.2019.86.13>

Н. Ретгенмайер, Д. Рутц, Р. Янсен та ін. Також існує ряд програмних документів, що містять рекомендаційні методик щодо оцінки сталого розвитку, розроблені різними Міжнародними організаціями, зокрема ООН, Комісією зі сталого розвитку, ЮНІСЕФ, Світовим банком тощо. Проте немає розробленої моделі для оцінки рівня біосоціальної економіки, тому актуальним є аналіз існуючих методик та пошук шляхів їх удосконалення та адаптації під біосоціальний напрям.

Мета статті – проаналізувати найпопулярніші методик оцінки сталого розвитку, визначити їх спроможність бути основою для розробки моделі оцінки біосоціальної економіки.

Результати дослідження. Для оцінки стійкості використовуються різні категорії, які часто взаємозамінюють, аби уникнути таких суперечностей, розглянемо визначення основних термінів, що містяться в Глобальному біопакті (Global-Bio-Pact Global Assessment of Biomass and Bioproduct Impacts on Socio-economics and Sustainability) [2].

Під терміном «стандарти» мається на увазі такий набір принципів та критеріїв, які слід послідовно використовувати як правила, вказівки чи визначення характеристик для забезпечення відповідності процесів, матеріалів, продуктів чи послуг. Стандартом також визначаються показники та методи, що використовуються для вимірювання відповідності принципам та критеріям. «Принципами» є загальні доктрини сталого розвитку/виробництва. «Критерії» – це умови, які є необхідними для досягнення відповідних принципів. «Показники (індикатори)» покликані довести виконання певних критеріїв окремими суб'єктами. І ще однією категорією є «індекси» (складені показники, які формуються шляхом поєднання окремих індикаторів).

Глобальний біопакт підтримується Європейською комісією у 7-й Рамковій програмі досліджень та технологічного розвитку. Цей проект розроблений з метою включення до європейської/міжнародної схеми сертифікації і представляє собою набір критеріїв та показників соціально-економічної стійкості. Показники стійкості можуть бути корисними для ілюстрації взаємозв'язків між змінами в економіці, довкіллі та суспільстві. Головна функція подібних методик – задовольнити попит зацікавлених сторін на стислу інформацію, індикатори розраховуються на основі статистичної інформації або засобами інтерв'ю певної вибірки суб'єкта досліджень, зникає необхідність аналізувати великі масиви даних, адже індикатори можуть включати в себе одразу декілька статистичних показників.

Складніше за все кількісно оцінити показники соціального впливу. Як правило, вони потребують більш глибоких досліджень, обстежень домогосподарств, вимагають трудомістких та фінансових витрат. У Глобальному біопакті соціальні індикатори групують за окремими сферами життя суспільства (таблиця 1).

Окрім групи соціальних індикаторів у Біопакті виділено також економічні та екологічні. Загалом методикою запропоновано 49 індикаторів з одиницями виміру та способами вимірювання. Економічна сфера включає в себе лише один блок – «Внесок у місцеву економіку» (11 індикаторів). До соціальної сфери входять такі блоки, як «Умови праці та права робітників» (5 інд.), «Здоров'я та безпека» (3 інд.), «Гендер» (1 інд.), «Земля/земельні конфлікти» (3 інд.) та «Продовольча безпека» (4 інд.). До соціальної сфери віднесено: «Повітря» (3 інд.), «Грунт» (8 інд.), «Вода» (4 інд.), «Біорізноманіття» (4 інд.), «Екосистемні послуги» (3 інд.).

Таблиця 1

Вибіркові соціальні індикатори за окремими сферами (фрагмент),
сформовано автором на основі [2]

Сфера	Індикатор
Демографія та здоров'я	рівень народжуваності, рівень дитячої смертності, демографічний приріст, тривалість життя, захворюваність, рівень голоду, рівень неправильного харчування
Освіта та культура	рівень неграмотності, середня освіта (школи), доступ до інформації та культури
Зайнятість (ринок праці)	рівень зайнятості, рівень безробіття, середній дохід
Дохід та бідність	ВВП на душу населення, середній дохід сім'ї, індекс Джинні, індекс Тейла
Житлова та міська інфраструктура	житлові умови, доступність міських послуг, транспортна інфраструктура
Якість життя	задоволення будинком, мікрорайоном, містом та базовою інфраструктурою; злочини та вбивства
Розвиток	індекс людського розвитку

Наступною розглянутою методикою є система індикаторів, запропонована у Стратегії зеленого зростання ОЕСР. У 2009 році міністри з 34 країн ОЕСР підписали Декларацію «зеленого зростання» (Green Growth Declaration). Цей документ закликає «збільшити зусилля щодо реалізації стратегій зеленого зростання, а також визначає, що поняття «зелений» та «зростання» можуть існувати поряд та знаходяться у тісному взаємозв'язку. На сьогодні 44 країни дотримуються Декларації. На її основі ОЕСР створила в травні 2011 року Стратегію зеленого зростання, яка надає рекомендації та інструменти вимірювання для підтримки зусиль країн щодо досягнення економічного зростання та розвитку [8]. Запропонована ОЕСР система індикаторів наведена в таблиці 2.

Стратегію було розроблено ОЕСР з огляду на те, що політика, яка сприяє зеленому зростанню, повинна ґрунтуватися на розумінні його визначальних факторів та взаємозв'язків між економічною, екологічною та соціальною складовими. Ці фактори також мають підтримуватися відповідною інформацією для моніторингу прогресу та оцінки результатів. Процес моніторингу потребує показників, заснованих на міжнародних порівнюваних даних. Показники мають бути обраними відповідно до чітко визначених критеріїв. Зрештою, вони повинні надавати чітку інформацію, що ілюструє ситуацію зацікавленим сторонам.

У цій методиці сфери, за якими визначаються індикатори дещо відрізняються, соціальна та економічна сфера поєднуються, проте інновації та інвестиції виокремлюються ще в один блок, і екологічна сфера представлена більш деталізовано.

Пошуком способів кількісної оцінки природного світу та виміру способів людської взаємодії з ним також займається Світовий банк. Індикатори, запропоновані Світовим банком показують загальний стан планети, рівень використання людьми природних ресурсів. За даною методикою індикатори розподілено за сферами та окремими блоками. Перша сфера має назву «Бідність та нерівність», включає в себе 4 блоки та 24 індикатори. До сфери «Люди» віднесено 5 блоків та 38 індикаторів, до сфери

С. М. Федина.

Формування системи індикаторів сталого розвитку для оцінювання біосоціальної економіки

«Навколишнє середовище» входить 6 сфер та 29 індикаторів, економічна сфера нараховує 5 блоків та 36 індикаторів. Ще 7 блоків характеризують сферу «Держава та ринки», індикаторів, що характеризують цю сферу налічується 32. Заключною є сфера «Глобальні зв'язки» з 7 блоками та 19 індикаторами [4, 10].

Таблиця 2

Система індикаторів моніторингу прогресу «зеленого зростання» ОЕСР, джерело [8]

Блок	Категорія індикаторів	К-ть	Характеристика*
Соціально-економічний контекст і характеристика зростання	Економічне зростання, продуктивність та конкурентоспроможність	8	О-1
	Ринок праці, освіта та доходи	6	О-1
Навколишнє середовище та ресурсна продуктивність економіки	Вуглецева та енергетична продуктивність	5	О-1
	Ресурсна продуктивність	6	О-4, Д-2
	Багатофакторна продуктивність	1	О-1
База природних ресурсів	Природні ресурси	1	О-1
	Відновлювальні ресурси	3	О-3
	Невідновлювальні ресурси	1	О-1
	Біорізноманіття та екосистеми	7	О-2, Д-5
Екологічний вимір якості життя	Довкілля та здоров'я	1	О-1
	Екологічні послуги та зручності	1	О-1
Економічні можливості та політичні рішення	Технології та інновації	3	О-3
	Екологічні блага та послуги	2	Д-2
	Міжнародні фінансові потоки	1	О-1
	Ціни та трансфери	3	О-3
Підходи до регулювання та управління	В розробці	-	-
Навички навчання та розвитку	В розробці	-	-

* - О-основний, Д-додатковий

Використані показники не лише оцінюють негативний вплив людської діяльності, але й описують зусилля щодо пом'якшення та стримування потенційно негативного впливу, наприклад, шляхом розширення морських заповідних територій або шляхом переходу на відновлювані джерела енергії.

Система індикаторів сталого розвитку, яка поєднала в собі економічні, екологічні та соціальні параметри була розроблена комісією ООН зі сталого розвитку. Окремий блок індикаторів також стосується інституційного розвитку. Група соціальних індикаторів включає 41 індикатор за 5 тематичними напрямками. До групи економічних індикаторів відносяться 20 індикаторів за 3 напрямками. Екологічних індикаторів налічується 48 (за 5 тематичними напрямками), до інституційних – 10 індикаторів [5].

Існує також система показників для моніторингу стану досягнення цілей сталого розвитку (ЦСР). Сімнадцять ЦСР було схвалено країнами-членами ООН на саміті у 2015 році. Для кожної ЦСР існує певна кількість завдань, необхідних для її реалізації. В Україні було підготовлено Національну доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна», у якій наведено перелік ЦСР та завдань, адаптованих до українського контексту. Для

процесу моніторингу прогресу на шляху до реалізації завдань та ЦСР в Україні було запропоновано систему індикаторів за кожною ціллю та кожним завданням цієї цілі. Майже за всіма ЦСР існують індикатори, щодо яких не визначено метадані, зокрема Ціль 3. Міцне здоров'я і благополуччя (за 1 індикатором), Ціль 4. Якісна освіта (2 інд.), Ціль 5. Гендерна рівність (5 інд.), Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови (5 інд.), Ціль 7. Доступна та чиста енергія (1 інд.), Ціль 8. Гідна праця та економічне зростання (6 інд.), Ціль 9. Промисловість, інновації та інфраструктура (3 інд.), Ціль 10. Скорочення нерівності (1 інд.), Ціль 11. Сталій розвиток міст і громад (2 інд.), Ціль 12. Відповідальне споживання та виробництво (3 інд.), Ціль 14. Збереження морських ресурсів (2 інд.), Ціль 15. Захист та відновлення екосистем суші (5 інд.), Ціль 16. Мир, справедливість та сильні інститути (11 інд.) та Ціль 17. Партнерство заради сталого розвитку (1 інд.) [1]. За деякими ЦСР існує необхідність розробки нових показників та здійснення нових досліджень. Для України важливою є адаптація міжнародних інструментів для моніторингу сталого розвитку. Зокрема таким інструментом є МІКС (мультиіндикаторне кластерне обстеження домогосподарств), розробленого ЮНІСЕФ. Проведення чергового раунду МІКС в Україні могло б забезпечити інформаційні потреби для моніторингу окремих ЦСР, зокрема напрямів, що стосуються соціального захисту населення, охорони здоров'я, освіти гендерної рівності та недопущення дискримінації [7, 9].

Далі розглянемо деякі агреговані індекси, які можна використовувати для оцінки розвитку окремих країн чи адаптувати до регіонального рівня. Одним із таких інструментів є Індекс соціального прогресу.

Індекс соціального прогресу було створено для так званого «виходу за рамки ВВП», цей показник характеризує соціальну та екологічну сферу діяльності країни. Індекс забезпечує системний підхід до виміру соціального прогресу, розглядає його всебічно.

Автори методики визначають соціальний прогрес як спроможність задовольняти основні людські потреби, підвищувати та підтримувати рівень якості життя, створювати необхідні умови для повної реалізації свого потенціалу. Індекс вимірює 51 показник соціальної та екологічної сфери, при цьому не вимірює суб'єктивні показники на кшталт щастя чи рівня задоволення від життя, а концентрує увагу на реальних сферах людського життя, що стосуються проживання, харчування, доступу до базових потреб та освіти.

Наступним розглянутим інтегрованим показником є Індекс екологічної ефективності (The Environmental Performance Index). Індекс екологічної ефективності включає в себе 24 показники ефективності в десяти категоріях, що охоплюють здоров'я навколишнього середовища та життєздатність екосистеми

Індекс екологічної ефективності дає змогу оцінити на національному рівні наскільки країна наближається до встановлених цілей екологічної політики. Емпіричний підхід до захисту навколишнього середовища допоможе полегшити виявлення проблем, відстеження існуючих тенденцій, визначити сильні та слабкі сторони існуючої політики, оптимізувати вигоди від інвестицій у захист навколишнього середовища.

Ще одним комплексним показником в екологічній сфері є Глобальний індекс адаптації до кліматичних змін Індекс ND-GAIN (таблиця 3).

З проблемами адаптації до кліматичних змін стикаються всі країни, за різними причинами (географічне розташування, соціально-економічний стан тощо) деякі країни

С. М. Федина.

Формування системи індикаторів сталого розвитку для оцінювання біосоціальної економіки

є більш вразливими до таких змін, а деякі менше. Також далеко не всі країни готові вживати необхідні заходи для адаптації (державні чи приватні інвестиції, урядові заходи, екологічна освіта громадян тощо). Індекс адаптації оцінює ці два виміри: вразливість та готовність. Ще одним важливим показником, який характеризує розвиток соціальної складової є Індекс людського розвитку (Human Development Index)

Таблиця 3

Глобальний індекс адаптації до кліматичних змін, побудовано автором на основі [6]

Здоров'я (6)	Продовольство (6)	Екосистеми (6)	Помешкання (6)	Вода (6)	Інфраструктура (6)	Соціальна (4) Економічна (1) Управлінська (4)
12 показників адаптивного потенціалу (по 2 для кожного сектора) 12 показників чутливості (по 2 для кожного сектора) 12 показників впливу (по 2 для кожного сектора)						
Вразливість						Готовність
Індекс ND-GAIN						

Метою створення індексу людського розвитку була демонстрація того, що люди та їхні можливості мають бути найвищим критерієм оцінки розвитку країни. Показник може бути корисним для формування національної політики, індекс ставить запитання, як дві країни з однаковим рівнем ВНД на душу населення можуть мати різні результати рівня людського розвитку. Такі протиріччя можуть допомогти у визначенні пріоритетів урядової політики.

Висновки та перспективи подальших наукових розробок. Результати аналізу існуючих методик оцінки сталого розвитку свідчать про те, що вони можуть бути основою для розробки моделі оцінки біосоціальної економіки, проте інформаційного наповнення цих методик недостатньо. Біоекономічна складова в них майже не представлена, за винятком показника біорізноманіття в окремих системах. Також методика оцінки сталого розвитку за його цілями може бути використана для моделі оцінки БСЕ, адже майже всі цілі сталого розвитку мають зв'язок з біоекономікою. Методика оцінки сталого розвитку за ЦСР вимагає адаптації до українських реалій, оскільки майже за всіма ЦСР є індикатори, щодо яких не визначено метадані. Також при розробці моделі оцінки БСЕ варто бути приділити увагу окремій групі індикаторів, яка буде стосуватися біоекономічної сфери (зокрема біоресурсів, біоенергетики та біотехнологій).

Література

1. *Показники для моніторингу стану досягнення Цілей сталого розвитку: методологія збору та розрахунку даних* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/UNDP_StatReport_v06.pdf (Актуально на 28.10.2019).
2. *Diaz-Chavez, R. A. Global-Bio-Pact set of selected socio-economic sustainability criteria and indicators / R. A. Diaz-Chavez, N. Rettenmaier, D. Rutz., R. Janssen // IC/IFEU/WIP. – London. – 2012.*

3. *Global* metrics for the environment [Electronic resource]. – Accessed mode: <https://epi.envirocenter.yale.edu/> (Available at 28.10.2019).
4. *Human* Development Index [Electronic resource]. – Accessed mode: <http://hdr.undp.org/en/content/human-development-index-hdi> (Available at 28.10.2019).
5. *Indicators* of Sustainable Development: Guidelines and Methodologies [Electronic resource]. – Accessed mode: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/guidelines.pdf> (Available at 28.10.2019).
6. *ND-GAIN* Country Index [Electronic resource]. – Accessed mode: <https://gain-new.crc.nd.edu/ranking> (Available at 28.10.2019).
7. *Social* Progress Index Methodologies [Electronic resource]. – Accessed mode: <https://www.socialprogress.org/> (Available at 28.10.2019).
8. *The OECD* set of green growth indicators [Electronic resource]. – Accessed mode: https://read.oecd-ilibrary.org/environment/green-growth-indicators-2017/the-oecd-set-of-green-growth-indicators_9789264268586-20-en#page0 (Available at 28.10.2019).
9. *Ukraine* Multiple Indicator Cluster Survey Methodologies [Electronic resource]. – Accessed mode: <https://datacatalog.worldbank.org/dataset/ukraine-multiple-indicator-cluster-survey-2012> (Available at 28.10.2019).
10. *World* development indicators [Electronic resource]. – Accessed mode: <http://datatopics.worldbank.org/world-development-indicators/> (Available at 28.10.2019).

Отримано 09.09.2019 р.

**Системы индикаторов устойчивого развития
как основа для построения модели оценки биосоциальной экономики на макроуровне**

СВЕТЛАНА НИКОЛАЕВНА ФЕДЫНА*

** аспирантка кафедры экономики, предпринимательства и бизнес-администрирования
Сумского государственного университета,
ул. Р.-Корсакова, 2, г. Сумы, 40000, Украина,
тел.: 00-380-542-332223, e-mail: s.fedyna@econ.sumdu.edu.ua*

В работе проведено сравнение часто используемых методик оценки уровня устойчивого развития. Исследованы системы индикаторов устойчивого развития для оценки отдельных его сфер (в частности экономической, экологической и социальной), а также проанализированы агрегированные индексы, предназначенные для комплексной оценки развития как на макроуровне, так и на уровне конкретных отдельных территориальных единиц. По каждой методике были приведены структуры систем индексов с их разбивкой на сферы и блоки / категории, были определены основные недостатки каждой из методик. Среди рассмотренных методик следующие: методика, предложенная Глобальным банком, системы индикаторов, из Стратегии зеленого роста ОЭСР и индикаторы Всемирного банка. В работе проведен структурный анализ и исследовано информационное наполнение агрегированных индексов: Индекс социального прогресса, Индекс экологической эффективности, Глобальный индекс адаптации к климатическим изменениям и Индекс человеческого развития. Перечисленные системы индикаторов и индексы используются на глобальном уровне, их использование для Украины нуждается в адаптации. Приспособление подобных методик к украинским реалиям было показано на примере системы индикаторов на основе целей устойчивого развития (ЦСР). Каждая цель имеет ряд задач, выполнение которых необходимо для ее достижения. К каждой задаче предлагается несколько индикаторов для оценки уровня их выполнения, анализ этих индикаторов показал, что для Украины для индикаторов по большинству ЦСР не определены метаданные. В приведенных методиках почти не представлено индикаторы для оценки биоэкономического направления (за исключением биоразнообразия), поэтому разработка модели

С. М. Федина.

Формування системи індикаторів сталого розвитку для оцінювання біосоціальної економіки

оценки биосоциальной экономики требует включения показателей, характеризующих биоресурсы, биотехнологии и биоэнергетику.

Ключевые слова: индекс, индикатор, устойчивое развитие, биосоциальная экономика, биоэкономика, биоразнообразие, цель устойчивого развития.

Mechanism of Economic Regulation, 2019, No 4, 129–137
ISSN 1726-8699 (print)

Forming the System of Sustainable Development Indicators for Biosocial Economy Assessment

SVITLANA M. FEDYNA*

** Postgraduate Student of the Department of Economics, Entrepreneurship and Business Administration,
Sumy State University,*

*R.-Korsakova Str., 2, Sumy, 40007, Ukraine,
phone: 00-380-542-332223, e-mail: s.fedyna@econ.sumdu.edu.ua*

The paper compares frequently used methods for sustainable development assessing. We studied the systems of sustainable development indicators for assessing its individual areas (in particular, economic, environmental and social), and also analyzed aggregate indices designed for a comprehensive assessment of development both at the macro level and at the level of specific individual territorial units. For each methodology, the structures of index systems were presented with their breakdown into spheres and blocks / categories, and the main disadvantages of each methodology were determined. Among the methodologies considered are the following: the methodology proposed by the Global Biopact, indicator systems from the OECD Green Growth Strategy and World Bank indicators. The work carried out a structural analysis and explored the content of aggregated indices: Social Progress Index, Environmental Efficiency Index, Global Climate Change Adaptation Index and Human Development Index. The listed systems of indicators and indices are used at the global level, their use for Ukraine needs to be adapted. The adaptation of such techniques to the Ukrainian realities was shown on the example of a system of indicators based on the goals of sustainable development. Each goal has a number of tasks, the implementation of which is necessary to achieve it. For each task, several indicators are proposed for assessing the level of their implementation, an analysis of these indicators showed that for Ukraine, metadata has not been defined for indicators for most of the goals. In the above methods, indicators for assessing the bioeconomic direction (with the exception of biodiversity) are almost not presented, therefore, the development of a model for assessing the biosocial economy requires the inclusion of indicators characterizing bioresources, biotechnologies, and bioenergy.

Keywords: index, indicator, sustainable development, biosocial economy, bioeconomics, biodiversity, sustainable development goals.

JEL Code: O13

Tables: 3; References: 10

Language of the article: Ukrainian

References

1. Pokaznyky dlia monitorynhu stanu dosiahnennia Tsilei staloho rozvytku: metodolohiia zboru ta rozrakhunku danykh [Electronic resource]. – Accessed mode: https://www.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/UNDP_StatReport_v06.pdf (Available at 28.10.2019).
2. Diaz-Chavez, R. A. Global-Bio-Pact set of selected socio-economic sustainability criteria and indicators / R. A. Diaz-Chavez, N. Rettenmaier, D. Rutz., R. Janssen // IC/IFEU/WIP. – London. – 2012.

3. Global metrics for the environment [Electronic resource]. – Accessed mode: <https://epi.envirocenter.yale.edu/> (Available at 28.10.2019).
4. Human Development Index [Electronic resource]. – Accessed mode: <http://hdr.undp.org/en/content/human-development-index-hdi> (Available at 28.10.2019).
5. Indicators of Sustainable Development: Guidelines and Methodologies [Electronic resource]. – Accessed mode: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/guidelines.pdf> (Available at 28.10.2019).
6. ND-GAIN Country Index [Electronic resource]. – Accessed mode: <https://gain-new.crc.nd.edu/ranking> (Available at 28.10.2019).
7. Social Progress Index Methodologies [Electronic resource]. – Accessed mode: <https://www.socialprogress.org/> (Available at 28.10.2019).
8. The OECD set of green growth indicators [Electronic resource]. – Accessed mode: https://read.oecd-ilibrary.org/environment/green-growth-indicators-2017/the-oecd-set-of-green-growth-indicators_9789264268586-20-en#page0 (Available at 28.10.2019).
9. Ukraine Multiple Indicator Cluster Survey Methodologies [Electronic resource]. – Accessed mode: <https://datacatalog.worldbank.org/dataset/ukraine-multiple-indicator-cluster-survey-2012> (Available at 28.10.2019).
10. World development indicators [Electronic resource]. – Accessed mode: <http://datatopics.worldbank.org/world-development-indicators/> (Available at 28.10.2019).